

Catre,

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE

SESIZARE A AVERTIZORULUI DE INTEGRITATE

Subsemnatul, avertizor de integritate, formulez prezenta sesizare în temeiul obligației legale de a aduce la cunoștința autorității publice tutelare o situație care prezintă semne evidente de încălcare a normelor privind integritatea în exercitarea funcțiilor publice, transparența proceselor de selecție și guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, precum și potențiale elemente constitutive ale unei infracțiuni de natură penală.

1. Domnul Victor Moraru, fost vicepreședinte al AMEPIP – agenția însărcinată cu supravegherea companiilor publice și coordonarea procedurilor de selecție a conducerii acestora – a fost simultan și beneficiar direct al unui proces de selecție pe care instituția pe care o conducea îl monitoriza și îl valida. Practic, domnul Moraru a fost parte activă în validarea unei proceduri din care el însuși avea să beneficieze ulterior, fiind numit în Directoratul Transelectrica.

2.2. Numirea domnului Victor Moraru în funcții strategice ale administrației publice centrale, inclusiv în conducerea AMEPIP și Transelectrica, se înscrie într-un model sistemic de captură instituțională, în care traseul de avansare profesională este guvernat mai degrabă de proximități politice și rețele de interese decât de merit sau competență.

3.3. Conexiunile personale și politice care leagă numirile succesive ale domnului Moraru de figuri influente din Guvern (în special de vicepremierul Neacșu), coroborate cu rolul activ în selectarea unor comisii care ulterior i-au validat candidatura, creează o rețea circulară de influență incompatibilă cu orice standard de integritate în exercitarea funcției publice.

4.4. Participarea simultană a domnului Moraru, în calitate de funcționar public cu atribuții de supervizare, la propria selecție pentru funcții executive – atât în AMEPIP, cât și ulterior în Transelectrica – constituie o încălcare gravă a principiului separării rolurilor și a neutralității instituționale, generând un evident conflict de interese.

Mai mult, există informații și documente care au stat la baza procesului de selecție pentru ocuparea pozițiilor din Consiliul de Supraveghere al Transelectrica care indică faptul că Victor Moraru, în calitate de președinte al comisiei de selecție, a comunicat direct cu candidații, în mod oficial, referitor la etapele procedurale ale concursului, exercitând un rol activ și direct în gestionarea acestuia. Ulterior, la un interval considerabil mai scurt decât perioada de trei ani prevăzută pentru prevenirea conflictelor de interese în cadrul entităților publice, Victor Moraru a fost numit membru în Directoratul aceleiași companii.

Această succesiune de funcții contravine principiilor fundamentale ale guvernantei corporative, subminează exigențele de imparțialitate instituțională.

Potrivit informațiilor disponibile, o persoană care, la momentul relevant, ocupa funcția de vicepreședinte al Autorității pentru Monitorizarea și Evaluarea Performanțelor Întreprinderilor Publice (AMPIP), a fost desemnată în calitate de președinte al comisiei de selecție pentru recrutarea membrilor Consiliului de Supraveghere al unei întreprinderi publice aflate sub autoritatea dumneavoastră tutelară.

Ulterior finalizării acestei proceduri, noul Consiliu de Supraveghere, constituit printr-un proces coordonat nemijlocit de către persoana respectivă, a dispus numirea sa în funcția de membru al Directoratului aceleiași întreprinderi publice, funcție de conducere executivă aflată în subordonare directă față de structura colegială selectată.

Această succesiune de fapte este de natură să ridice serioase semne de întrebare asupra existenței unui conflict de interese în sensul Legii nr. 161/2003, respectiv al situației în care un interes personal poate influența obiectivitatea în exercitarea atribuțiilor de serviciu. Art. 79 lit. a) din același act normativ interzice expres participarea persoanelor cu funcții publice la luarea deciziilor în cadrul cărora au un interes patrimonial sau de altă natură.

Pe de altă parte, principiile enunțate de OUG nr. 109/2011, în special la art. 3 lit. f) și art. 29 alin. (1) lit. g), consacră obligația abținerii de la orice acțiune care ar putea compromite imparțialitatea deciziilor în cadrul întreprinderilor publice și impun membrilor organelor de conducere un standard înalt de loialitate și integritate.

În plan penal, considerăm că această situație justifică inclusiv o analiză prin prisma dispozițiilor art. 301 din Codul penal – Folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane, care sancționează fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act prin care s-a obținut un folos patrimonial sau nepatrimonial pentru sine sau pentru altă persoană, în mod direct sau indirect. Deși formularea acestei infracțiuni presupune existența intenției, în practică, jurisprudența penală a reținut că favorizarea unei persoane printr-o numire obținută pe fondul unei influențe anterioare asupra structurii decidente poate constitui o formă indirectă, dar suficient de gravă, de deturnare a scopului public al funcției exercitate.

Mai mult, dacă activitatea în cadrul comisiei de selecție a fost exercitată cu intenția (sau acceptarea posibilității) ca persoana în cauză să fie ulterior beneficiara unei numiri în funcție din partea consiliului selectat, această conduită ar putea fi asimilată unei forme de folosire a funcției contrar interesului public și ar putea atrage incidența răspunderii penale. În acest context, trebuie avut în vedere și faptul că legătura de cauzalitate dintre participarea la selecție și beneficiul personal obținut ulterior este una relevantă juridic, chiar dacă indirectă, iar aparența reciprocității între selecționari și selecționat compromite în mod iremediabil exigențele de imparțialitate instituțională.

Totodată, o asemenea situație este de natură să afecteze în mod grav încrederea în integritatea procesului de recrutare în cadrul întreprinderilor publice, fiind contrară interesului general protejat de normele penale și administrative aplicabile.

Față de cele expuse, solicit respectuos autorității publice tutelare:

- să analizeze de urgență această situație sub aspectul legalității și oportunității numirii efectuate,
- să dispună, în temeiul competențelor sale, sesizarea Agenției Naționale de Integritate cu privire la existența unei posibile stări de conflict de interese și incompatibilitate,
- să notifice, după caz, organele de urmărire penală competente, în situația în care, în urma verificărilor, se constată că faptele semnalate pot întruni elementele constitutive ale unei infracțiuni prevăzute de Codul penal, în special ale art. 301.

Precizez că, în cazul în care nu veți da curs acestei sesizări legale și nu o veți verifica, îmi rezerv dreptul de a face publice aceste aspect și de a sesiza alte autorități ale Statului Român, dar și Comisia Europeană, motivul protejării identității mele fiind evident...

Catre,

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE

SESIZARE A AVERTIZORULUI DE INTEGRITATE

Domnul Cosmin Nicula a exercitat funcția de vicepreședinte al Curții de Conturi a României în perioada 2014 – 13 octombrie 2023, data încetării mandatului prin ajungere la termen. În această calitate, a avut în subordine Departamentul IV, care, în exercitarea atribuțiilor sale legale, a demarat, în cursul anului 2023, o misiune de audit la Compania Națională Transelectrica S.A. Tematica acestei misiuni a fost aprobată în mod formal în perioada în care domnul Nicula îndeplinea funcția de vicepreședinte.

Controlul efectiv a început în 4 septembrie 2023 și a fost finalizat în februarie 2025, obiectul auditului fiind activitatea desfășurată de Transelectrica în perioada 2020–2022. La data de 3 octombrie 2024, domnul Nicula a fost numit membru al Directoratului Transelectrica S.A., în contextul în care raportul de audit se afla în faza de redactare, iar procesul de control nu era încheiat administrativ.

Potrivit art. 94 alin. (3) din Legea nr. 161/2003:

„Funcționarii publici care, în exercitarea funcției publice, au desfășurat activități de monitorizare și control cu privire la societăți comerciale sau alte unități cu scop lucrativ de natura celor prevăzute la alin. (2) lit. c) nu pot să-și desfășoare activitatea și nu pot acorda consultanța de specialitate la aceste societăți timp de 3 ani după ieșirea din corpul funcționarilor publici.”

Funcția de vicepreședinte al Curții de Conturi, deși nu este expres reglementată ca funcție publică în sensul art. 2 din Legea nr. 161/2003, este asimilată, în interpretarea sistematică a legislației privind integritatea publică, unui post de autoritate publică cu regim juridic echivalent. Jurisprudența Agenției Naționale de Integritate susține aplicarea acestui articol și pentru funcțiile de conducere din cadrul instituțiilor de control extern.

Conform art. 49 alin. (3) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi:

„Membrilor Curții de Conturi le este interzisă exercitarea, direct sau prin persoane interpuse, a activităților de comerț, participarea la administrarea ori conducerea unor societăți reglementate de Legea nr. 31/1990 (...). Ei nu pot fi experți sau arbitri desemnați de parte într-un arbitraj.”

Textul vizează în mod direct protejarea imparțialității și independenței Curții de Conturi și împiedicarea influențelor post-instituționale. Având în vedere că auditul Transelectrica a fost aprobat și declanșat în perioada mandatului domnului Nicula, iar acesta a fost ulterior numit în funcție de conducere în entitatea auditată, se conturează în mod clar o situație de incompatibilitate și conflict de interese.

În plus, în măsura în care pot fi dovedite fapte sau decizii administrative influențate de folosirea informațiilor obținute în exercitarea atribuțiilor, se poate analiza incidența art. 12 lit. b) din Legea nr. 78/2000:

„fapta persoanei care îndeplinește o funcție de conducere într-o instituție publică de a folosi informații ce nu sunt destinate publicității, în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de foloase necuvenite, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare.”

Totodată, Codul penal, la art. 301, definește conflictul de interese astfel:

„Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act ori a participat la luarea unei decizii prin care s-a obținut, direct sau indirect, un folos patrimonial, pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori pentru un afin până la gradul II inclusiv sau pentru o altă persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale ori de muncă în ultimii 5 ani (...), se pedepsește cu închisoare.”

Aplicarea acestor dispoziții impune analiza sub aspectul unei potențiale utilizări a funcției anterioare pentru a facilita obținerea unei poziții de decizie în cadrul entității auditate. Chiar în absența unei probe directe privind intenția sau beneficiul patrimonial, contextul instituțional creează o stare obiectivă de conflict de interese care trebuie evaluată în raport cu principiile transparenței, echității și bunei guvernări.

Conflictul de interese de tip „revolving door” presupune o migrare rapidă între o funcție de control și o funcție executivă într-o entitate controlată, cu riscul transferului de influență și informații privilegiate între instituțiile implicate. Este recunoscut în doctrina internațională și reglementat, în alte jurisdicții, prin perioade de carență (cooling-off). Deși legislația română nu îl consacră în mod expres, el este subînțeles prin art. 94 din Legea 161/2003 și completat de jurisprudența ANI și de jurisprudența Curții Constituționale privind separația funcțiilor de control și decizie executivă.

În speță, domnul Nicula a exercitat control asupra Transelectrica în calitate de coordonator al departamentului care a aprobat și inițiat auditul, iar în mai puțin de un an de la încetarea funcției, a fost numit în conducerea acelei entități. Suprapunerea dintre deciziile luate în funcția publică și beneficiile ulterioare generează o suspiciune rezonabilă de incompatibilitate și conflict de interese în formă latentă și obiectivă.

Având în vedere cele expuse, solicităm autorității publice tutelare să analizeze în regim de urgență această situație și, după caz, să sesizeze Agenția Națională de Integritate, în temeiul competențelor acesteia conferite de Legea nr. 176/2010, în vederea constatării unei stări de incompatibilitate și a unui conflict de interese de tip „revolving door”, cu posibila aplicare a sancțiunilor administrative sau penale incidente.

Precizez că, în cazul în care nu veți da curs acestei sesizări legale și nu o veți verifica, îmi rezerv dreptul de a face publice aceste aspect și de a sesiza alte autorități ale Statului Român, dar și Comisia Europeană, motivul protejării identității mele fiind evident...